محترم استاذ یوسف افندی آقچورا اغابلرینه.
۱۹۱۸ سنه ۲۶ نچی سینتیابر.
"اوفا".

م. غفوری

4519
A3214

یانغان یورەك.

نەشری برادران کریمفلرنك
اوفا شعبەسی.

اوفا، «شرق» مطبعەسی برادران کریمفلرنك
УФА
Электро-Типографія „ВОСТОЧНАЯ ПЕЧАТЬ"
1918 г.

KÜTÜPHANESİ

«یانغان یوره‌ك» مجموعه‌سنده‌غی شعرلر:

١ یانغان یوره‌ك.

٢ علاوه.

٣ قیامت.

٤ حالت تأثرده.

٥ یازمش.

٦ آچی!...

٧ صوغشده خبرسز یوغالغان طوغانمه.

٩ برنچی محبت..

١٠ عمر.

١١ - اوخشاتو.

١٢ - تردد.

١٣ توگالگان یاش.

١٤ اویلاغان چاقده.

١٥ فترت زمانی.

١٦ یوقدر سکلا الله!...

١٧ اعتراف.

١٨ سویودن قاچو.

١٩ مین قایده؟..

٢٠ کوکلسز بر کونده.

٢١ حیات یولنده.

٢٢ ع. توقای وفاتندن صوڭ.

٢٣ صاف کوکل.

٢٤ بخت تزله‌و.

٢٥ یاش کوکل.

٢٦ وجدان تله‌گی.

٢٧ چاقشدرو.

٢٨ جلا!...

٢٩ کوکسز مینوتلر.

٣٠ ......گه.

٣١ تکرینی ایسکه توشرو.

٣٢ یولدز.

یانغان یوره‌ك

محبت.

بته‌ی درد، سونه‌ی محبت، کون صاین آرتاغنه،
مه‌ن کروب آداشدم آخری چن محبت باغینه.

قارشیلاشسه‌م، بو محبت قارشیسنده تز چوگه‌م
ایندی مه‌ن قاچدم دیسه‌م، باروب کره‌م قوچاغینه.

سیسکه‌نه‌م تکرار قاچامن، اوز اوزمدن قورقامن،
آبتریم، لکن هامان کوکام شوکارغه طابنا.

بو محبتدن قاچوب قوتلو میکا ممکنمی صوك؟ . . .
بر یاغلاغاچدن محبت اوطلاری دورت یاغمه!...

علاوه.

I

غه‌م اچنده بالقی شادلقای مقدس بر تله‌ك،
بوتله‌ك ایزگی تله‌کاردن‌ده بیك کوب ایزگوره‌ك..

چن، محبت‌نك جهان تختنده بولوون مه‌ن تایم،
سجده ایتسون شول «محبت»که‌گنه «یانغان یوره‌ك»

II

قایده باقمه، آنده یالتلی بو محبت چاتقیسی.
قاب-قارانغی تونله‌ده بالقی‌در آنك شول یاقتیسی.

فایده بارمه، قایده یورمه، اول محبت آنده بار،
تیك آنی کشیلار همان کورمه‌مشکه صالغالار.

اول محبت تورلی یرده، تورلی توسده یالتری،
اول تجلی ایت دیسه طاولار وطاشلار قالتری.

یوق ییری یوق اول محبت‌نڭ، آنی بلمی کشی،
بولماوی ممکن توگل، اول بوعالمنڭ تەگریسی.

چن محبت اوچراسه دنیاده بر - بر بنده‌گه
هیچ تردد‌سز آنڭ آلدنده یغلور سجده‌گه.

١٤ نچی یل، آپریل.

حالت تأثرده.

هروقت ایسه‌کوڭلمدن چن محبت‌نڭ جیلی؛
مین بولامن شول وقت بو بابده مجنوندن تیلی.

حیله‌سز، چن، صاف محبتنی کوڭل ازلەب اوچا،
ئەیلەنوب مأیوس بولوب قایتا، قونار ییر طابمیچه.

چقدی کوڭلمدن محبت اوطلری بو دنیاغه،
تیك طارالدی تورلی یاقغه، توشه‌دی بر نقطه‌غه.

کوب جلادم، یەشلرم منبت اورنغه توشه‌دی،
بر کوروب کوڭلم آچاراق ایسلی گللر اوسه‌دی.

بر گنه رەت جامایوب کوڭلم آچوچی بولمادی،
نیندی یانغان چاقلارمده طیچبده صو بولمادی.

کوك قاباغی آچلوون کوتدم همانده زار بولوب،
کوك قاباغی اورنینه قابلادی کوکنی زور بولوت.

قاب قارا تونك، قارا اورمانده قالغان یولچیدای-
مین طوروب قالدم یاپا یالغز، بو جانم جونچیدی.

چن کولو برله‌ن کولوب بولمی، کوله‌م طشدنغنه.
بوکولودن شاد توکامن، تیك معذب جانغنه.

چولغاب آلغان دنیانك واق طورمشی باشقه، قونوب
کوچ‌ته، حالدن طایام، بولمی همانده اچقنوب.

۱۵ نچی یل، غنوار.

اویلاغان چاقده...

حقیقتدن یراق ییرده یوریبز، بز علی العمیا،
گناه‌بز شوملغندن بزگه زندان بولدی کیك دنیا.

صو اوستنك کشیسز، بوش آغوب یورگان قایق توسلی،
باطار - باطماس یوریبز، چایقلابز، - جیلداول گرچلی.

برمر کونده چغاربزمی یوزوب ساحل سلامتکه؟
چغ، آلمیچه، کیته‌ربز مه‌الله طوب طوغری قیامتکه.

۱۳ نچی یل.

فترت زمانی.

(صوغش باشلانغاچ)

تەڭرینڭ زور قەرینە اوچرادی بو یل ییر شاری.
تورلی حسرت، قایغولردن، بولدی یوزلر صاب صاری.

ییر بوزینە رحمتن، الهلرن کیسدی خدای،
هیچ کشیگە وحیی کیلمی، اوتدی کونلر، کیچدی آی.

کیلدی بر فترت زمانی، بتدی دنیانڭ یەمی،
بر پیغمبردە خلقنی طوغری یولغە ئوندەمی.

یاودرودن طوقتادی، ییرگە خدای رحمتلرن،
نیندی بر یاوز قلچ کیسدی محبت جبلرن.

ایسدی جیللر، قورقدی ایلر، قالتراب جانلر سونە،
چن آچو برلەن قاریلار، بندەلر بر برسینە.

لعنت ئەیتودن بوتەن چارە طابا آلمی دنیاغە،
بەغری یانغان، قایغی باصقان، موڭلی کوزدن یەش آغا.

اینمی ییرگە، عزرائیلدن باشقە: کوکدن بر ملک.
«آل بیرگدن عزرائیلنی!... ایتمەسون بزنی هلاک.

صوزما بو فترت زمانن، وحیگە محتاج بو ییر،
صاف کوڭللر، یەشلی کوزلر، رحمتگە منتظر.

مەڭگیدە بتمەس و سونمەس نورلارڭ چەچ دنیاغە.
ئەزمی مظلوملار شولای دعا قیلەلار اللهغە.

١٤ نچی یل اوکتەبر.

قيامت.

يير يوزى بيك طان ايدى، شول چاقدە نيدر كوكرەدى . . .
جانلى - جانسز نرسەلر سلكندى . . . يير كوك تترەدى -
شاق قاترب، ميكرەولەنوب قالدى كشيلر شول‌ەينوت.
ئەيلەنوب كيتدى قوياش، اول ييركە طابا چەچدى اوت.

بر بر آرتلى كوكدە يولدزلار، كيلەلر چاپەرە،
سوندى آى، بتدى قوياش، كوك بولدى شوندوق قاب قارا.

تتلشوب كيتدى الوغ طاولار، بارى بولوب طوزان،
طاشدى دينگزلر ژوولداب، يير يوزن باصدى طوفان.

جاندن آيرالدى كشيلر: آنقايوب قالقان كويى،
يوركانى، يوركان كوينچە، ياتقانى، ياتقان كويى . . .

چوب بولوب ئەورلدى شوندوق اوشبو كونگى كوچليلر:
قايسى كم، كوز يەشلرن توكدرتديلر، قان اچديلر.

زير زەبەر كيلگاچدە يير كوك، بولدى دنيا طاغيداطن.
«ايندى اوصاللار جزالارن كورر كونلر ياقن»

چيك بيرر اوچون ياوزلقلارغە كيلدى بو عذاب.
«قالدىمى ميندن بوتەن‌دى تەڭرى. شوندە يوق جواب.

يتدى، شول كون: دنيادە اوصاللق ايتدى كمدە كم -
تەڭرى آلارغە جزا بيرور، قيلوب طوغرى حكم.

١٤ نچى يل اوكتەبر

(یەشلك خاطرەسی).

اوخشاتو.

سیەلـگان برلییانت توسلی ـ
بیزەکلی کوکنی یولدزلار.
بیزەکلیار بیر اوستن ـ
چەچکەلر توسلی مانورقزلار.

<->

آیرما یوق بولاردە، تیك ـ
آلار کوکدە، بولار بیردە.
نیچوك آیروب باور ایردك
أکردە طورسەلار برگە.

<->

أکردە قویسەلر یەنەشە:
مانور قز برلە یولدزنی.
آلوب طاشلا دە یـولدزنی،
آلور ابردم مانور قزنی

<->

بلەـکمی مانور قزدە
یانوب طورغان ایکی کوز بار،
قایا یولدزغنە بلـکە ـ
طولی آی توسلی آق یوز بار.

<->

آنك آوزی دیسکمی!...
اول ایرنلر برگە سلـکنسە،
نی ئەیتیم ایندی اول آق
تشلرن برکورسەتوب کولسە...

<->

مدهدن اوستن ایندی اول
صوزلغان قاب قاره چه‌چلر،
قاره، زور آق کوز اوستنده،
صزاغان قاب قاره قاشلر.

کلام‌الله دیگنچه ایتسالك:
آلار یاقوت، آلار نورلار،
موقت یبرگه توشکانلر،
آلار اصلده چن حورلار.

عمر.

آق قاره قاتش، چوبار بر نرسه‌گه ئه‌یله‌ندی باش
اوتدی ایندی یه‌ش عمرلر، چه‌چ آغاردی یارتیلاش.
اوتدی عمرمنڭ جه‌یی، بو ئه‌یله‌نوب کیامه‌س طافن.
یتدی کوزلر، قویدی گه‌ودهم ایندی یه‌شلك یافراغن.
ایندی یه‌شلرچه اویون ـ کولـکی کیلشمی باشلادی،
کوڭلمه تورلی تندذ فکری توشمی باشلادی.
دردکروب، یه‌شلـکنی اویلاب، ئ‌ز ـ مه‌ز اوینابکولمیسه‌م؛
آق چه‌چم کوزگه توشه‌ده قرت ایتوب اوینم کیسه‌م.
ایندی اوتکان یه‌ش عمرنی اویلاوومدن تم طابام،
بیك کوب اشارده سکرت برله‌ن قالودن یه‌م طابام.
قایده اول یه‌شلـکده‌گی نق طالپنولار، درد بله‌ن
اویاین کیله‌چك عمرنی، آنده بز بوشاق کورم.

يازمش.

يوزه‌بز؛ شاولاغان طاو طاو كبك طولقونلي دينگزده،
باره بز زور كرابارنڭ آراسندن شولاى بزده.
اوقه هر بر مينوت قورقو بله‌ن اميد آراسنده،
جيل ايسسه قايسى يقدن، بو كرابلرده بارا شونده.
توگل معلوم: بارا طورغاچ‌ده بەراؤرمي بولار طاشقه؟
قالورمى بعضيسى اوستده، كيته‌رمى بعضيسى آستقه؟
خەوف زور! . . . قورقنچ آرطا ! . . ئولوم آلغه كيلوب باصقان،
خلقنڭ يازمشى چيشلور وقت غايت ياقنلاشقان.
ايرك يوق نەق اوينچاق توسلى «يازمش» اويناتا بزنى،
ياقابزدن طوتب بر طارتا، بر چيټكه آطا بزنى.
مقدس بەش، مقدس قان، كيته‌رلرمى بولار يوقعه،
چه بولماسه، ايرشدررمى بزنى مەڭگى شادلققه . . .

١٥ نچى يل آوغست.

آچى ! . . . . .

كونى، تونى طالاشو، طارتقلاشو بيك آچى نرسه
بولاى زنجيل بله‌ن اوتكان حياتنڭ مەناسى نرسه؟ . . .
محبت بولماغاچ، طورمشده نيندى بر قزق بار صوڭ؟
بولاى بولغاچ كشينڭ وخشيدن آيرماسى نرسه؟
محبت اورانغن چوبلى ئيتچ توسلى، اوصال ذاتلر،
آلارغه صوڭ كشينڭ وجدانى هم كوز يەشى نرسه؟ . .

صوغشده خبرسز یوغالغان طرغانغه . .

آیلار اوتدی، ایندی بر بیل طولدی -
آیرلغانغه طوغان ایلـگدن،
مین کوته‌من هر کون سینلدن خبر -
کیاوونی، دیب صوغش ییرندن.
کوب کوتسه‌مده زارغوب، حسرت بلن
سینلدن هیچ بر خبر کیلمه‌دی
کیتدلگ ! . . شول کیتودن سین یوغالدلگ،
سینی بر کشی‌ده بامه‌دی.
قایده‌سلگ سین طوغان! . نیلر کوردلگ؟
یازمش سینی قایده طاشلادی؟
قایده یوروب، قایده غیب بولدلگ؟
قایده قانلگ آغا باشلادی؟
کوکره‌گگه کیاوب کردی مه‌الله-
قارشیگده‌غی دوشمان اوقلاری؟....
ئلله سینی نتوب یوق ایتدیمی؟
ییر سلـکتوب کیلـگان طوپلاری.
ئلله قالدگمی سین طوب آقتارغان -
طوفراق آستلارنده کومه‌ب؟
آقتق صواشلارلگ آلالمچه -
ئولدگمی مه‌الله شونده تیلمروب؟
ئلله حالدن طایوب یغلدگمی؟
یاپا یالغز زور بر یالانغه -
کوکره‌لگ کیروب قارشی طوراڼ، دیب -

بانەلردن طوروب قالغانمە.
ئله دوشمانلارغە ئلەكدكمی —
آرسلان كەك يالغز قالغانمی؟..
تەنك قنلار بلەن بويالدیمی؟
آلار سینی طوتوب آلغاندە.

هرحالدە سین ئولدك چیت ایللردە.
قانەپلاغان قزغلت ییرلردە،
امیدلرك اوُزلب، یوزك صولوب،
عاجز بولوب درمان ئزلەرگە.
آنتق سوزلرگنی ئەیتە آلمی،
یاتقانسکدر طوفان تیامەروب.
قاین آندە حالك صورار كشی؟...
«نی حال طوغان؟» دیوب قول بیروب.
یوقانسکدر قانك کوز یەش بلەن،
عاجز بولوب صوكغی مینوتدە
سین خبرسز یوغالغاندن بیرلی —
شادلق بتدی!... طورام من اوتدە.

١٩١٥ نچی یل، ١٥ نچی آغوست.

توگلـگان یەش.

یاوا باشغر، سگه ییرگه، سگو برله یوفالمی اول.
ییر آستینه سگوب هیچ فایده سزغه مەنگی قالمی اول.

بر آز وقت اوتو برله، یەشەرته قاب قارا ییرنی،
شولایتوب اوستره اول، تورلی گللرنی، ئولەنلرنی.

بو اش معلوم، طبیعیدر، مونی هرکم بله ئیبدەش.
شولای اوق مەنگیگه سگمەس، ایکی کوزدن توگلگان یەش.

محبت برله طولغان صاف کوڭل، آه! ایتەسزلانسه،
چن اخلاص برله آقغان یەش، امید باقچەسینه طامسه:—

اوسەر گوللر، یارور یافراق، باره طورغاچ آطار چەچکه،
بو چەچکه چن عهد ایتکان، جهانده مەنگیشیگمەسکه.

اگرده بومحبت بنده لرگه چن اورنلاشسه،
حقیقتکه وصول اوچون، اوزینه یاخشی یول آچسه—

جیگه آلماس، مونی هیچ باشقه قوّت، چونکه بوکوچلی،
بولور شونده کشیلر هەمسی نەق برطوفان توسلی.

بتەر شونده بوکوندەگی حسد، نفاق، ودوشمانلق
طووار دنیاغه دوسلقلار «مونا شونده چن انسانلق»

جیگو، جیگمەو سوزی بتکاچ، کرور دنیاغه بیك زوریەم.
ایتەرمن شول وقتده مین، عجب شاداق بلەن بەیرەم.

١٩١٢ سنه آغوست

برنچی محبت.

ایسڭدەمی؟ اوطزدق، آیلی کیچدە باقچەدە برکە،
تلەدم شونڭ مەن «سینی سویەم جانم» دیب ئەیتورگە.

تایم. تیك ئەیتە آلمەم. نرسەدنلر شوندە مەن قورقدم،
کوچم جیتمدە، آلدڭدە رکوع ایتدم، قولڭ طوتدم.

سوز ئەیتمیچەگنە، آق ماڭلایڭدن بر صیپاب آلدم،
«فرشتە سین» دیدم، حالسز بولوب آلدڭە باش صالدم.

قزاردڭ شوندە سین نیکدر، بیتڭ آللاندی، نورلاندی:
کوزڭ، قاشڭ، یوزڭ، آوزلارڭ طاغیدا ماتورلاندی.

سیزوب روحمنی شوندە جاەایوب سین بر کولوب قویدڭ،
«راحت بوتون!...» دیبوب اوفلەب، سوبونی بلدروب قویدڭ.

-بلەسڭ؟ قوتلادی آی: بزنڭ اوستكە نورلارن چەچدی.
چوتلداب صایرادی بلبل، گویە اول بزگە ئندەشدی.

آغاچلار، چەچکەلر کولدی، آلاردە کوردیلر بزنی،
آلار شاهد بولوب ایشتدیلر «سویەم» دیگان سوزنی.

سینڭ شول حالتڭ همان طورا کیتمی کوز آلدمدە.
شولای سجدە قیلوب یاطسام ایدی همانדە آلدڭدە.

اونتەیم، اونتە آلمیم شول ماتور توندەگی شادلقنی،
وجودم هم جانم بو دنیادن تمام آزادلقنی.

اویلانو.

بولا شوندی وقتلار: اوبایسك اوتـكان عمرلرنی؛
شوشی حالنی، كیلەچكنی؛ مونا شونده كوڭل ئەرنی.
قاریم اوتكان عمرگه، اولده شول بیك معناسز اوتكان،
عزیز عمرم مینوتلاری، كلەن جیلـگەگنه كیتكان.
شوشی حالده اوته عمرم، تردد هم تفكرده،
قناعتلەندررلك اش، اوزمده طابمیمن برده.
راحت چاقلار سیرەك!... چاق یالتراب كیتكان یەشن توسلی.
اوزون حسرتلی چاقلار، قاب قارانغی كوزگی تون توسلی.
بولایده بواماغاچ شوندن صوڭ اوبایسك كیلەچكنی،
راحت، شادلقلی چاقلار آلده بر كوننی كیـلەچكمی!...
كیلەچك كون كەفزاری كبسامەگان كتابقه اوخشی،
كوڭلی نرسەلر چقسه، یاربلا آنده بیك یاخشی.
كوڭلسز نرسەلر چقسه، امید تمام كیتەر جیلـگه
عمر بوبی راحت كورمی، كورمن می قارا یرگه!...
١٣ نچی یل.

تردد.

دنیاده طورمش كشیلرگه نهایت زور عذاب:
آخرتده‌ده عذاب بولسه طوغانلار اش خراب!...
نیندی مقصد بار بو طورمشدن؟ ـ كیلەچك بیلـگوـز.
نیشلەگان چاقده نجات بار؟ كم بیرر قطعی جواب؟

«یاخشیلق» «حقلق» دیگان سوزلر آلار آلداوغنه
هیچ وقت آلدانما، بو سوزلرگه، چن سوز دیب قاراب.
سین کیلەچکدن کوتەسنک ئله نیندی یاقطی کون
یوق آلار، باریده خیال، کوزگه کورنگان بر سراب.
شادلانورغه یول طابا آلسانک، شادلانوب قایغونک طارات
عیش عشرت سور جهانده، آلغه کیلسه اچ شراب.
شلتەلرلر، مین شولای اتسەم، دیەوب قایغرما دوست.
باری بر سین بار کشیگەده بته آلماسنک یاراب.

۱۹۱٤ نچی یل، مای.

یوقدر سکلا الله.

«زاریلق»

یوقدر سکلاالله!... اگر بولسانک—
صبر ایتمەس ایدنک بو اشکه،
بتون قدرتنکنی باغلاب قویماس—
ایدنک یپرده آلتون کمشکه.
کورر ایدنک: کوچسز بندەلرنی
یاردم ایتەر ایدنک آلارغه.
ایرک بیرمەس ایدنک کوچلیلرگه،
کوچسزلرنی بولای طلارغه.
یەش تکدرتمەس ایدنک قان آرالاش،
ایشتور ایدنک آه زارلارنی.
کوب کوڭلر اچدن صزلاب یوری،
بر قزغانور ایدنک آلارنی.

یارانقانسڭ خلقلارنی فقط ـ
تیگز ایتوب یاراتا آلمادڭ.

چن محبت، همده شفقت نورن ـ
تیگز ایتوب طاراتا آلمادڭ.
بنده‌لرڭ بوالدی چن بختسز،
دینلرڭده بخت بیرمه‌دی،
تعلیماتڭ اوشبو کونگه چاقلی ـ
سعادتکه ایرشدرمه‌دی.
حاکم ایتدڭ وبم بیر یوزینه
قاراکوچنی، آلتون کمشنی
سینڭ علویتڭ، قدرتکه
اوشبو اشلر برده کیلشمی.
یاریلا، سبن اوزڭ بیك راحتده،
بنده‌لرڭ قان یه‌ش توگه‌لر،
عمر بویلرینه محنت چیگوب ـ
عذاب اچلرنده ئوله‌لر.
قدرتڭ تام بولسه بر فرمانڭ
یته‌س ایدیمی صرڭ طییارغه ـ
چن، چن طاتولقنی، محبت‌نی
مه‌نگی اورنلاشدروب قویارغه.
صبر ایتکان بنده‌لرگه وعده‌ڭ
آخرتده غایت زور ـ زورن،
شول وعده‌ڭنڭ بیك آزغنه قسمن
دنیالقده کورسه‌ت، آچ نورڭ!...

١٥نچی یل سینته‌بر

کوکلسز بر کونده.

کوڭلم یافراقلاری توبان توشدی ـ
صو طابلمی آڭا سیبەرگە،
حسرت اوطلارینه قارشی طوروب ـ
یاقنلاشقان ایندی کیبەرگە.
چەچکە آطارغە کوڭلم یومارلاندی،
صو یوقلقدن‌غنه آطمادی،
چەچکە آطارلق، جلی،محبتلی ـ
موافق بر اورون طابمادی.
یوق بیت محبتلی، نۇرلی یرلر،
یرنی یەمسز لعنت قابلاغان،
بارچه قوشلار جییلوب صابراشوراق ـ
بر گنەده چاچکه آطماغان.
آطماغان اول آنی موڭا چاقلی،
ایندی آطماس‌در اول مەنگی‌دە.
امید بلەن اوتدی بتون عمرم،
آخری شولای اوته مەنگی‌گە.
صاباغندن اۇزلور، جیل اوچرر،
بامیم باروب توشەر، قای یرگە؟..
لعنت اوقوب کیتەر بو دنیاغه،
مەنگی کیلمەس؛ کیری بو یرگە.

۱۵ نچی یل ایبول.

بخت ئزلەو

كوڭل بختنى ييردن ئزلى، طابمى، اول اميد اوزمى،
اوزينڭ بختنى هماڬە كوكدن، عرشيدن ئزلى.
«بو ييرده يوق، تيگى دنيادەدر» ديب چن سعادتنى،
اميدسزلەنە باشلى، اول كڭوتە ايڭ صوڭغى ساعتنى.
ايمش، اول شبهەسز بر چن سعادتكە آشا ئولگاچ،
كيتە جان عرش اعلاعە، آنڭ تيك بوتەنن كومگەچ.
بولورمى آنڭا بر بر چن سعادت، ايندى تيكشربم،
يير اوستندە طوروب؛ كوك فلسفەسينە باروب كرميم.
شونى ئەيتەمەك بولام: تەڭرى يير اوستن بزگە بيرگانگە
بختنى اوشبو ييردن ئزلەسونلر ايندى هر بندە.
بختلى جانغە يير، كوك، عرش اعلا، هەمەسى بار بر،
شولاى بولغاچ سوبكمايەر ميڭا كوكدندە اوشبو يير.
ثواب ملڭى يل طوروغە بر ساعت عمرم آلشدرميم،
بخت ئزليم يير اوستندن، طورام مين موندە، نيك طورميم؟.
كشيلرگە بخت ئزلەب صوغش آچوچيلر برلە،
جانم چقغانچى آغزمدن يوررمن هر وقت برگە.
قاچان جبرا آللار بو تەنمنى جانم اوستندن؛
كيتەرمن شول وقتڭە زار جلاب، طوفان يير اوستندن.
خير! مين آنڭادە كيتمەم، يوررمن ئەيلەنب ييرنى،
ميڭا قارشى طوروچى باشقە كوچلرگە ايرك بيرمى.

١٣ نچى يل مارت.

شاعر ع. توقای وفاتندن صوڭ.

کوتمه‌گه‌نده قایغی صالدی، بزده بو کونده فلك.
ای سویکلی یه‌ش شاعرکه‌ی، سین یوغالدڭ ایرته‌ره‌ك.
طار کوروب بو چیکلی طورمشنی اوزڭنڭ باشڭه،
قایتدی نفس مطمئنه‌ڭ، ایندی اوز اللهسینه.

عالی روحڭ بو توبه‌ن دنیانی هیچ تیڭسنمه‌دی،
تیك بوته‌ن دنیاغه کیتدی، اول بتونله‌ی ئولمه‌دی.

ئولمه‌دڭ سین: چونکه بوکون هر تاتار کوڭلنده سین.
بتمه‌دڭ سین: هرکشی سوزنده سین، تلنده سین.

تا قیامت چقماس ایسدن، مونده قیلغان اشلرڭ
هر وقتده سویاوب اوقلور، بار «کوڭل جیمشلر»ڭ.

سین سویکلیسڭ، سینی سویه شولای هر بر تاتار،
سیڭا قارشی احترام هر بر تاتار کوڭلنده بار.

یوغالووڭ بیك زور آغرلق، همه بزگه سین ئه‌ره‌م،
بار کشیلردن‌ده آرتق مین جایم، حسرتله‌نه‌م.

۱۹۱۳ نچی یل ٦ نچی آپریل.

سویودن قاچو.

ماتور، چەچکەلی گوُللر توسلیدر ماتور خاتون ـ قزلار.
یراق ییردن قاراغانده آلار نەق تونگی یولدزلار.
آلار بولدز، ولی سینی آطالار طاشلاری برلەن،
بولاید، بولماسه، قورقتالار کوز یەشاری برلەن.
آلار گولار ولـکن بیك چەنچکەکلی، زەرلی‌لر،
قابنی چەنچەلر، زەری بلەن روحڭ زەرلیلر.
یاری آلار، بو دنیانی ماتورلارغه، بیزەکارگه،
آلارنی سوی، آلارنی احترام ایت، تیك یاقن بارما.
زلیخه بولسەلاردە، سین همان یوسف اغلڭ قویما،
آلار چەچکە کویی طورسون، اوزڭ بلبللغڭ جویما.
لطافت باغینی چیتدن کوروب، عاشق بولوب صایرا،
بولای صایراو، قاوشقاندن صڭ آغلاودن بولور اعلا.

مین قایده؟ . . .

قایه یارلی، قایه زارلی قایده موڭلی کوب بولا،
مین شولار یاند، بولام؛ آلار بلەن کیلشوب بولا.
یوق آلارده تورلی قاتلاو، یوق آلارده اچ سری،
طشاری کرلی، ولـکن یوق آلارده اچ کری.
یوق تکلف، یوق اریلك، اوطرشاسڭ سینده ـ مین،
یوق کوڭل قرلور دیگان اوی، اول جهتدن مین اٴمین.

حیات یولنده.

بولمه مأیوس!.. بول حاضر هر کون حیات صـوغشنده سین،
یا موفق بول‌صوغشده، یاکه جان بیر شونده سین.
معلوم اول: دنیاده بوامی، چن بختلی شاد کشی،
بو فلکنڭ طرناغندن چن وچن آزاد کشی.
«کوب طرشدم بولمادی» دیمك، نچاراق، اول یوق اش،
سین ئلی همان طرش، همان بخت ئزلەب صوغش!..
سین حیات صوغشنده غیرت، همتڭ ایتساڭ قورال،
شبهەسز غالب بولورسڭ، دنیاده یوق اول، محال.
چن کشیلـکدن حسابلانمی، طورو مظلوم‌سنوب،
یوقغنه اشلرگەده قویان کبك تیك، بوی صوزنوب
چن جسارت قارشیسنده نرسه بار تز چوکەگان؟..
طافیدا قوزغال، طافیدا طالپن، ئلده فرصت اونمەگان.

۱۳ نچی یل آپریل.

چاغشدرو.

گیردك نیندی گنه اشنیده بولسون، بك عجب آنلار،
کیاشدره بلەلر، همەسن ترتیب‌که قویغانلار.
«طورەبز دنیاده...» دیار، شولایوق هم طورالارده
آلای یوق - بار بلەن چوبالوب طورولار یوقدر آلارده.
مونڭ کیریسنچه بزلر هروقتده یوق بلەن مشغول،
خرافات برله باغلانغان: عقل، فکر، آیاق هم قول.

۱۹۱۲نچی یل.

يـولدز.

يراقده، بيك يراقده!.. كوك چيتنده، كورنه بر يولدز.
يوغارى، كوكـگه كوتارلمى، افق‌ده قالغان اول يالغز،

ايته جم جم، يوغارى‌غه مەرگه طالپنا، آشغا،
كوله‌ده جلمايا، بارغان ساين بر موڭلى سر آچلا.

مين اويليم: ئلله‌كوبدندن يوغالغان يولدزم شولمى؟
«بخت يولدزى سڭدر» ديم، اميد برله‌ن سوزام قولنى.

جه بولماسه خلقلرنڭ يوغالتقان بختى سڭدر، ديم.
عمرلك، مەنگى‌لك راحت، سعادتارى سيندر، ديم.

قارانغى توندە موندە بولميچه، شول يىرده بولسام، ديم.
ياپا يالغز، بالقغان نورلى يولدزغه قوشلسام، ديم،

شوشى يولدز كبك مەنگى‌ده سونمى، يالغزم شونده —
عمر ايتسەم، تگى بيك ياقتى يولدز طورسه قارشمده،

حساب ايتەر ايدم شونده اوزمنى چن بختلى، ديب
حياتم معنالى بولدى، بو ايندى مەنگى بتمى، ديب

صاف کوڭل

محبت برله طولغان صاف کوڭللر دریادنده کیڭ
بتون کوزگه کورنگان نرسه‌لردن، دنیادنده کیڭ.
کوڭل کیڭ بولسه، آنده صیماغان هیچ نرسه یوق - اول زور.
کوڭل هر نرسه‌نی کوروچی، عالی، معنوی بر نور.
سویه اول تیب تیگز: مسکین، ومظلوم هم فقیرلرنی،
«مین انسانمن» دیگانلرنی خاتونلارنی وابرلرنی.
قاری اول دنیاغه: هیچ حیله‌سز، نیسز وکوزلکسز،
شولای اول قایغرا همه خلق اوچون هیچ ئوزلکسز.

II

ولکن اول کوڭلنڭ صاحبی کورمی، صوقرلانسه،
کوڭلنی قسسه، یوق - بار شره اوچون صزلانسه، طارلانسه -
کوڭلدن طار بر ئه‌یبرنی طابوب بولمیدر اول چاقده،
قایا دنیا صییو! . . . آنده‌ای کوڭلگه، صیمی بورچاقده.
کوڭل طار بولسه، مین آنده‌ای کوڭللرنی، بوزلغان، دیم
«الهم موندی پچراق، طار کوڭللردن اوزڭ صاقلا»

١٩١٤ نچی یل.

کوڭلسز مینوتلر.

بولا شوندی مینوتلر، هیچ بر ئەیبرگە کوڭل بارمی.
بولا شوندی کوڭلسز چاق، سویلەرگە برده تل بارمی.
آوز جییمی کڭلەرلك کولکی اشلرگە کوب اوچریسڭ.
مونڭ آخری نچارلقدن سویلەشمی، سوزنی اوچایسڭ.
محیطنی اویلاغان چاقده، دیسڭ شونده «بختسز بز،
کوڭلسز بز، رەتسز بز، طاوشسز بز، تخنسز بز».

.....گە.

«بتدی اول!...»، دیلر ماتور شەم توسلی بالقوب یانماغاچ.
صوڭ نیچوك یانسون کوڭل؟... چیتدن آڭا مای طامماغاچ.
صایری بابل، باقچەده کوللر چەچەك آتقان وقت،
یەم طابا آلمی، صایرامی اول، یادراغن قویسە آغاچ.
صاندوغاچنی سین توشرده قاب قارانغی بازغە یاب،
کوبمی صایرار؟ شول کوڭلسز یرده موڭلی صاندوغاچ.
«بتدی اول» دیگان کشیگە، صاندوغاچ تیك بر مثال،
آڭلی آلمیلار آنڭ سرن شولای آڭلاتماغاچ.

***

ئیچه یللر طورام یبر توٗرمه‌سنده .
طورا، طورا، آغاردی ایندی چه‌چه‌م .
قایا اوّلـگیچه ته‌ملی جلاولار،
زهرلی بر آچو بار کوز یه‌شمده .
قایا باقساڠده پچراقاق وپبسلك،
اوصاللق همه قارتنده یه‌شنده.
گناه‌لیلر، جانیلر دنیاسی بو،
طورالار مسکنت ذلت اچنده،
ئه‌دەم، حوا بو یبرگه ارغتلغاچ،
حقیر، خور ایتدی الله همه‌سنده،
گناه‌لی بز، گناه‌بز شومانغدن ـ
طورابز، بز خدایناڭ توٗرمه‌سنده.

۱۵ نچی یل آغوست.

ایڭه‌م دیب یاخشلیق مین اوز اویمچه،
هر اشنی اشله‌دم وجدان بوینچه.
ولـکن یاخشیلقلر آستقه قالدی،
کورنمی برسیده شونده یوغالدی.
غالب بولغاچ یمانلق یاخشیلققه،
چغه هر یاخشیلق بوشقه ویوققه.

...... گه

اگرده بول دیسه‌ڭ، صاف، آق کوڭلای
یاغه‌لی، مای کبك یوه‌شاق کوڭلای،
دقیرلر، یارلیلرنی قزغانوچان،
آلار اوچون یانوچان، صزلانوچان،
راحتلکنی کوره‌لمی ده‌نگیده سین،
شولای صزلاب، بو دنیادن کیته‌رسن.

تگری‌نی ایسکه توشروه

خدانی ذکر ایته‌بز: اچ آورتقانده، کیکرگانده،
آشاغانده واچکانده، دخی . . . که کرگانده،
صورانغانده، تله‌نگانده، شولایتوب صدقه آلغانده،
بورچنی بیره‌یچه ماللار یوتوب، اش صودقه قالغانده.
سویلیبز تگریگه شوندی اورنلارده قوری تلدن.
قایا تگری‌گه صغنو؟... بزده صاف، تازا کوڭل بر له‌ن.

جلا!..

کولەسین بوچاقدە، قولدن کیاسە صزلەن گل جلا،
صزلەغان، یانغان کوڭلـگە، کوز یەشی یولداش بولا.
سین جلا: یاردمچیسز قالغان یتیملرنی کوروب.
سین جلا: قانلار توکوب صنغان کوڭللرنی کوزوب:
سین جلا: کورده کشیلك دنیاسی طابتالغانن
مظلومە، طوللر، یتیملرنڭ جلاب آچ قالغانن.
سین جلا: کورگان صاین «یازمش» یاوز، قربانلارن
یەش بلەن جو، بوشهیدلرنڭ مقدس قانلارن.
قانغە مانچلغان بیر اوستن کورده، شونده جلاب:
چن محبت برله آقغان یەش بلەن کوزنی چلات.

بار کشیلرنی کوروب قزغانو حسی مینده بار،
مین آلار کوڭلنده بولماسامده، کوڭلمده آلار.
مین جلاب طودم، جلاب اوسدم، جلاب طوردم همان،
صزلاغان، یانغان کویی، جلاب کیتەرمن دنیادن.

۱۹۱۵ سنە آوغوست

اعتراف.

«اشلەنەدر اوشبو اش حقیقت اوچون» دیب دان چغه
تیکشروب باقساڭ آنڭ اصلن، کیلوب یالغان چغه

نیندی اش بار صوڭ؟ آنڭ آستندە بر سر بولماسون،
نیندی بر کوڭل طاپارسڭ؟ آندە هیچ کر بولماسون.

نفس طارتسە، قولغە کرسە، قایسیمز صوڭ طارتمیا؟...
تیك کشیلر سیزمەسونلر، توشەسونلر آرطنه.

بارچەمز بلگان گناه بو بیردەگی جاندندە کوب،
چیت کشیلر کورمەگان، یەشرن گناه آندن‌دە کوب.

هر اوصاللق اشلەگانگە، حکم ایتوب بیرساڭ جزا،
بر کشی‌دە معیوب اولمی، قالماس ایدی دنیادە.

کوب جنایتلر کوزڭ آلدندە، اوز حکمن سورە،
کورمیمز تیك، جان اورەنکان، کوز کونکانگە کورە.

سین کیفلەن، باشقەنە تیمیگنە، بوواق گناه،
زور کشیلر اشلیلر، موندن‌دە کوب، زورراق گناه.

١٥نچی یل غنوار.

یاش تۇگل.

درده، امیل غیرت کوملگەن یەش کوڭلنڭ آستینه
اول چداشا آلمی شوڭارغه، طالپناده، آشقنا.

اول، یومارلانغان چەچەك توسلی ئلیده آطماغان ـ
یاکه بر کۆزەگی کبك، هیچ بر ییری طابلانماغان.

هم آنگچه آلده هیچ بر قایغی یوق، گل یاخشیلق،
بر بۆ اوتلی کونده یوق، همان قویاش هم یاقتیلق.

هەە نرسەنڭ کوره اول: گلگنه یەملی یاغن ـ
« دنیاده همان شولای بولور»، دی. بلمی آلداغن.

کونلرن شادلق بلەن آوزنده جیەی اوتکارر،
کوبده اوتمەس، شول وقتده یەش کوڭلده اوزگارر.

عادی طورمشنی کورر، شوندن همان اورنەك آلور،
صاف کوڭل آفرینغنه بۆزلور، نهایت طاپلانور.

وجدان تله‌گی.

، تەڭری، بایلارنی فقیرلردن قیامتده
ـ قایغوسن قایغرتقان ایلڭ دهشتای ساعتده
، ون بایلارنی شول ییرده جیبوب جنتکه کرگزسه،
قولاق ایشتمەگان، کوز کورمەگان نعمتلرن بیرسه.

شولایوق هیچ برن قالدرمی، مین یارلی دیگانلرنی،
جییوب صالوب طوترسه، اژغروب یانغان جهنم‌نی.
یوزم چتمی جهنم‌گه کررمن یارلیلر برله،
کوررمن هر آوراقنی، یانارمن مه‌نگی‌گی برگه.
آوراق، یارلیاق قای ییرده بواسه، میننده شول یاقده.
بولورمن، وجدانمننك زور تله‌گن بیرگان اول چاقده.

۱۳ نچی یل مای.

صوکندن بر ایکی سوز.

موندن اوچ سنه مقدم دنیانك تورلی احواللاری سببندن حاصل بولغان تأثر وتألم‌لر نتیجه‌سنده «یانغان یوره‌ك» دن چققان شعر وقطعه‌لرنی بر مجموعه‌رو شنده طبع ایته‌ر ئوچون بیرگان ایدم. ناشرلردن بولماغان بعض بر سببلر چغوب بو مجموعه‌نی طبع ایتو بو کونگه قدری کیچکدی.

بو کون کیلوب شول «یانغان یوره‌ك»نك تورلی وقتده‌غی شادلق وقایغودن چققان تأثر وتألم‌لری بر به‌یله‌م بولوب کوز آلدنه طورسون ئوچون، صوك بولسه‌ده طبع ایته‌رگه رخصت بیردم.

م. غفوری.

۱۹۱۸ نچی یل ۲۰ نچی فیورال.

«اوفا».

TARIH KURUMU KÜTÜPHANESİ